

Haal hoogbegaafde kinderen nu eindelijk eens uit het verdomhoekje

Toine Janssen

lid college van bestuur Stichting Conexus
Carla van den Bosch
directeur basisschool Het Talent

In het Nederlandse basisonderwijs komt een substantiële groep hoogbegaafde leerlingen onvoldoende tot zijn recht. In 2008 stelde de toenmalige staatssecretaris van onderwijs dat 30 procent of meer van de leerlingen met een IQ van 130 of hoger ondermaats presteert. Het gaat dus om minstens 10.000 leerlingen. Dat de cijfers in het voortgezet onderwijs minder hoog zijn, komt omdat men daar wél naar leerniveau differentieert.

Ouders en Onderwijsraad benoemen haarfijn de oorzaken van dat onderpresteren. Ten eerste ontbreekt op basisscholen een intellectueel klimaat; cognitief presteren krijgt weinig waardering en mogelijkheden tot versnelling, verrijking en verdieping binnen het lesprogramma zijn beperkt. Bovendien vergt dat het uiterste van de toch al overvraagde leraar in een klas met meer dan dertig leerlingen.

Ten tweede leiden groepsprocessen ertoe dat slimme kinderen niet al te ver boven het intellectuele maaiveld durven uitsteken, bang om te worden gepest. En ten derde werkt onvoldoende uitdaging niet erg stimulerend op de ontwikkeling van ambities, zelfdiscipline en het vertrouwen in het eigen, bijzondere vermogen.

Beleidsmatig is ons basisonderwijs

gericht op nivellering richting middelaar. Jaarlijks is 350 euro per basisschoolleerling beschikbaar om passend onderwijs te bieden aan kinderen met leerachterstand, handicap of ernstige gedragsproblematiek. Daarnaast is jaarlijks omgerekend per leerling 500 euro beschikbaar voor kinderen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen of thuis een weinig stimulerend ontwikkelingsklimaat kennen. Dit steekt schril af bij de circa 15 euro per leerling die vanaf 2015 jaarlijks beschikbaar

Nu de economie aantrekt, kunnen we wegwijnen hoogbegaafd kind op de basisschool voorkomen

kwam voor onderwijs aan excellente leerlingen.

Een aantal hoogbegaafde leerlingen redt het prima met verrijking en verdieping van lesstof. Of door een klas over te slaan. Anderen zijn geholpen met wekelijks een aantal uren uitdaging in een zogeheten plusklas. Hun leerhonger wordt daar gestild met vakken zoals filosofie of Spaans.

Helaas schiet dit alles te kort voor een substantieel deel van de hoogbegaafde leerlingen die qua ontwikkeling soms tot twee of drie jaar vooruitlopen op leeftijdsgenootjes. Zij zijn afgehaakt vanwege onvoldoende uitdaging, onze-

ker geworden omdat ze anders zijn, boos en gefrustreerd geraakt omdat ze niet begrepen worden en zij anderen ook niet snappen.

Deze groep kinderen heeft baat bij onderwijs dat aansluit op de individuele behoefte aan verdieping, is daardoor arbeidsintensiever en kost daarom meer dan dat de reguliere bekostiging toestaat. Gevolg is dat schoolbesturen ouders om een bijdrage vragen die varieert van enkele honderden tot duizenden euro's per jaar. Dat ligt politiek gevoelig. Want je zult maar die armlastige ouder zijn met twee hoogbegaafde kinderen die naar uitdagend onderwijs snakken. Of de ouder die dagelijks enorme reisbewegingen maakt en hoge kosten overheeft voor onderwijs dat past bij haar hoogbegaafd kind. Waarom? Omdat zij hun kind zagen wegwijnen op de reguliere basisschool.

Nu de economie aantrekt en investeringen toestaat in het onderwijs ligt er een kans om het basisonderwijs passend te maken voor onze meest begaafde leerlingen. Door schoolbesturen in staat te stellen om, zelfstandig of met elkaar, voorzieningen in te richten voor hoogbegaafde leerlingen.

In ruil voor die jaarlijkse investering van 50 tot 70 miljoen euro in het basisonderwijs krijgt de samenleving kinderen terug die naar behoren gaan presteren en die leren wat inzet, wilskracht en omgaan met tegenslag is. Daarmee koesteren we het zeldzame talent dat Nederland als kenniseconomie terugbrengt aan de wereldtop.